

ZINĀTNES DZĪVES HRONIKA

Decembris

1. decembrī LZA ārzemju loceklim Parolekam Radegastam — 95.

2. decembrī akadēmiķim LZA Lielās me-
daļas laureātam Vitautam Tamužam — 80.

3. decembrī notika LZA prezidenta Ojāra Spāriša un biedrības “Baltijas Inova-
tīvo pētījumu un tehnoloģiju institūts” jeb BIPTI padomes priekšsēdētāja Andreja Ērgla
tikšanās ar Valsts prezidentu Raimonu Vē-
joni. Tikšanās laikā Valsts prezidentam tika
iesniegta vēstule, kurā izteikts aicinājums at-
balstīt sektorālas investīciju platformas izvei-
di un Latvijas augstākās izglītības, zinātnes
un konkurētspējas programmas sagatavoša-
nu iesniegšanai Eiropas Investīciju bankā, no-
drošinot Latvijas attīstības projektu ilgtspēju
un valsts ekonomisko izaugsmi.

Rīgas Vēstures un kuģniecības muzejā no-
tika LZA prezidenta *Dr.habil.art.* O. Spāriša
grāmatas “Esejas par Latvijas sakrālo kultū-
ru” atvēršanas svētki. Grāmatu izdevis ap-
gāds “Jumava”.

4. decembrī Rīgas Tehniskās universitātes
Materiālzinātnes un lietišķās ķīmijas fakultātē
(RTU MLĶF) notika ikgadējais Latvijas ķīmi-
jas un dabaszinātņu skolotāju seminārs, kurā
tika sveikti trīspadsmit labākie ķīmijas sko-
lotāji, kas savus skolēnus izcili sagatavojuši
studijām RTU. Stipendijas studijām saņēma
arī divi izcilākie MLĶF studenti.

Skolotāji no Latvijas reģioniem un Rīgas
saņēma RTU MLĶF un citu institūciju —
LZA, Latvijas Organiskās sintēzes institūta,
a/s “Valmieras stikla šķiedra”, a/s “Olain-
farm” — apbalvojumus. RTU ķīmijas profe-
sores Emīlijas Gudrinieces vārdbalvu saņēma

Ziemeļvalstu ģimnāzijas ķīmijas skolotāja
Vesma Sūna.

Latvijas Jauno zinātnieku apvienība LZA
atzīmēja organizācijas desmit gadu jubileju.

7. decembrī Latvijas Nacionālajā bib-
liotēkā (Mūkusalas iela 3) notika izcila-
jam latviešu dzejniekam, tulkotājam un
atdzejotājam Knutam Skujeniekam veltīts
pasākums. Polijas Republikas Kultūras un
Nacionālā mantojuma Ministrs profesors
Pjotrs Gliņskis piešķīris Knutam Skujenie-
kam apbalvojumu “Par nopelniem Polijas
kultūras labā”. Latvijas Nacionālajā biblio-
tēkā notika svinīga apbalvojuma pasnieg-
šana. Pasākumā piedalījās Polijas Repub-
likas vēstniece Latvijā Eva Dembska, LR
Kultūras ministrijas pārstāvji, Nacionālās
bibliotēkas vadība, dzejnieka draugi un cie-
nītāji.

8. decembrī Paula Valdena ielā 1, Ķīpsa-
lā, tika atklāta RTU Laboratoriju māja un Zi-
nātniskās bibliotēkas jaunā ēka. Ar šo ēku at-
klāšanu RTU studentu pilsētiņas būvniecībā
ir noslēdzies viens posms, kura laikā ir uzcel-
tas jaunas un renovētas lielākā daļa Ķīpsalā
esošo RTU fakultāšu ēku. Laboratoriju mājā
galvenokārt būs koncentrētas divu RTU fa-
kultāšu — Enerģētikas un elektrotehnikas un
Mašīnzinību, transporta un aeronautikas —
laboratorijas, kurās būs sarežģītu ekspertīžu
veikšanai nepieciešamais aprīkojums. Ar šīm
iekārtām varēs veikt starptautiskā līmenī kon-
kurētspējīgu zinātnisko darbību un izstrādāt
pētījumus Latvijas un citu valstu uzņemu-
miem, tādējādi veicinot to konkurētspēju un
valsts ekonomisko izaugsmi.

RTU Zinātniskās bibliotēkas jaunajā ēkā
bibliotēkas krājums — aptuveni 1 700 000
dokumentu inženierzinātnēs un arhitektūrā,

kā arī citās nozarēs — būs koncentrēts vienkopus, un tas radīs jaunas iespējas bibliotēkas attīstībā un jaunu pakalpojumu sniegšanā. Šeit būs arī krājums brīvpieejā, retumu lasītava, mācībspēku lasītava, individuālās kabīnes un grupu telpas, transformējama konferenču zāle.

9. decembrī LZA prezidents O. Spāritis ar lekciju uzstājās Latvijas Tirdzniecības un rūpniecības kameras (LTRK) plašai uzņēmēju auditorijai un, izceļot reģionāli savdabīgu un starptautiski kopīgu, iepazīstināja ar Latvijas un Eiropas kultūras vērtībām.

Sarunā nostiprinājās pārliecība par nepieciešamību organizēt abpusēji interesējošas tikšanās, kurās Latvijas zinātnieki tiktos ar uzņēmējiem, lai tuvinātu abu pušu izpratni par zinātnisko pētījumu un izgudrojumu komercializācijas iespējām mūsu valsts un arī starptautiskā mērogā.

10. decembrī LZA ārzemju loceklim Andrievam Ezergailim — 85.

11. decembrī notika Rīgas Stradiņa universitātes (RSU) renovētā zinātnes centra “Kleisti” atvēršana. Izmantojot KPFI un ERAF līdzfinansējumu, RSU ir noslēdzies vērienīgākais zinātnes infrastruktūras attīstības projekts — RSU zinātnes centra “Kleisti” renovācija un modernizācija par kopējo summu 4,44 miljoni eiro. Zinātnes centrā “Kleisti” jaunas telpas un aprīkojumu ieguvusi A. Kirhenšteina Mikrobioloģijas un virusoloģijas institūts, Darba drošības un vides veselības institūts, Bioķīmijas laboratorija, Klīniskās imunoloģijas un imunoģenētikas starpkatedru laboratorija un Biomehānikas laboratorija. Tās ir izvietotas 2704 m² platībā, nodrošinot darbu 64 pētniekiem un laboratoriju darbiniekiem. Centra atklāšana Latvijā paver vēl nebijušas iespējas veselības jomas pētniecībā.

LZA korespondētājloceklim Imantam Bērsonam — 80.

LZA korespondētājloceklim Leonīdam Novickim — 65.

16. decembrī notika FTZN un Pasaules Enerģijas padomes Latvijas Nacionālās komitejas (PEP LNK) kopsēde. A/s “Latvenergo” Korporatīvās stratēģijas direktors Uģis Sarma nolāsija referātu “Iestrādes “Latvenergo” koncerna jaunai vidēja termiņa stratēģijai (2017–2020)”. Klātesošie atzinīgi novērtēja “Latvenergo” veikto elektroapgādes sektora vispusīgo izvērtējumu gan nacionālā, gan reģionālā griezumā un atbalstīja izēmētos pamatvirzienus “Latvenergo” koncerna jaunās vidēja termiņa stratēģijas projektam.

17. decembrī LZA tika pasniegti diplomu Rudens pilnsapulcē jaunievēlētajiem akadēmijas locekļiem — īstenajiem locekļiem A. Ērglim, M. Grudulei, A. Krasņikovam, M. Rutkim un K. Tāram, korespondētājlocekļiem — I. Alsiņai, P. Arsenjanam, L. Grīnbergai un V. Tēraudkalnam.

Diplomus saņēma arī jaunie ārzemju locekļi Tarmo Somere un Karls Pajusalu (Igaunijas Republika), goda locekļi M. Lāce un G. Krollis. LZA goda doktora diploms tika pasniegts *Dr.h.c.sc.comp.* Mārim Vītiņam.

17. decembrī tika apbalvoti LZA un a/s “Latvenergo” rīkotā ikgadējā konkursa Gada balva laureāti un “Latvenergo» studiju noslēguma darbu konkursa uzvarētāji. Svinīgajā pasākumā laureātus sveica “Latvenergo» galvenais izpilddirektors *Dr.sc.ing.* Āris Žīgurs un LZA prezidents, *Dr.habil.art.* O. Spāritis. Gada balva pasniegta 17. reizi, tās tradīcija ir iedibināta 1999. g. Šajā laikā balvas saņēmuši 116 izcili, pieredzes bagāti zinātnieki, arī jaunie zinātnieki, vairāki desmiti labāko augstskolu beidzēju, kuru bakalaura un maģistra darbi saistīti ar enerģētiku.

Galveno — profesora A. Vītola vārdā nosaukto Gada balvu par izcilu mūža ieguldījumu Latvijas enerģētikā 2015. g. saņēma *Dr.sc.ing.* Kārlis Briņķis.

Gada balvu par nozīmīgu devumu enerģētikā saņēma Rīgas Tehniskās universitātes profesors, *Dr.sc.ing.* Gatis Bažbauers un “Latvenergo” stratēģijas direktors Uģis Sarma.

Balvas par panākumiem enerģētikā jaunajiem zinātniekiem 2015. g. saņēma *Dr.sc.ing.* Dmitrijs Antonovs, *Dr.sc.ing.* Ludmila Lavrinoviča, *Dr.sc.ing.* Baiba Ose-Zaļā, *Dr.sc.ing.* Ļubova Petričenko.

LZA ārzemju loceklim Gertam fon Pistolkorsam — 80.

21. decembrī LZA prezidents O. Spārtis parakstīja LZA un Čehijas Zinātņu akadēmijas sadarbības līgumu un protokolu 2016.–2018. g. Ar šo dienu abi dokumenti stājās spēkā, jo no Čehijas puses tie parakstīti 2015. g. 15. decembrī: līgumu parakstīja prezidents Jiri Drahošs un protokolu Čehijas ZA Starptautisko lietu padomes prezidente Hanna Sihrova. Jaunais līgums paredz turpmāk atbalstīt abu valstu zinātnieku sadarbību divpusēju mobilitātes projektu formā.

Par Rīgas Tehniskās universitātes (RTU) rektoru atkārtoti ir ievēlēts RTU profesors akadēmiķis L. Ribickis. Viņa kandidatūru atbalstīja pārliecinošs Satversmes sapulces vairākums — 159 dalībnieki no 178. L. Ribicki atkārtotai ievēlēšanai rektora amatā izvirzīja visu RTU deviņu fakultāšu domes, RTU Padomnieku konvents, RTU Rīgas Biznesa skolas Padomnieku konvents, RTU Studentu parlaments, RTU Satversmes sapulce un RTU Senāts. L. Ribicka kandidatūru izvirzīja arī darba devēji — RTU Padomnieku konvents, kurā darbojas Latvijas lielāko uzņēmumu vadītāji.

28. decembrī LZA Goda loceklim Oskaram Gertam — 75.

31. decembrī LZA ārzemju loceklim Andrejam Plakanam — 75.

Janvāris

1. janvārī LZA Goda doktoram Romanam Lācim — 70. 4. janvārī ar Latvijas Zinātņu akadēmijas (LZA) Senāta piešķirto Atzinības rakstu, ziediem un akadēmisko rakstu izdevumu “Latvieši un Latvija” jubilāru sveica LZA pārstāvji — LZA prezidents Ojārs Spārtis, akadēmiķi Tālis Millers un Raimonds Valters.

4. janvārī mūžībā aizgāja akadēmiķis, LZA Lielās medaļas laureāts, LU profesors Rūsiņš Mārtiņš Freivalds (10.11.1942–4.01.2016) — viens no izcilākajiem latviešu datorzinātniekiem un matemātiķiem.

LZA Goda doktoram Ēvaldam Vēciņam — 85.

9. janvārī LZA korespondētājloceklim Ringoldam Balodim — 50.

11. janvārī LZA Goda loceklim Andrim Kronbergam — 65.

LZA Lielās medaļas laureātam, akadēmiķim Mārcim Auziņam — 60.

12. janvārī LZA Senāta sēde. Senāts piešķīra LZA vārdbalvas un balvas jauniešiem zinātniekiem. Informāciju par 2015. g. zinātnes sasniegumiem sniedza LZA ģenerālsekretāra vietnieks R. Valters. Senāts apstiprināja *Dr.habil.med.* Māri Baltiņu par LZA Terminoloģijas komisijas priekšsēdētāju. Par latviešu trimdas darbību dažādās valstīs un kontinentos ziņoja akadēmiķis Tālavs Jundzis. Senāts piešķīra LZA Atzinības rakstu akadēmiķim M. Auziņam par pētniecības lomas nostiprināšanu Latvijas augstākajā izglītībā un LZA Goda loceklim Raimondam Paulam par nezūdošu devumu Latvijas kultūrā un nacionālās identitātes izkopšanā. Pēc sēdes LZA izstāžu zālē tika atklāta mākslinieka Daiņa Rožkalna “Latviešu tautasdziesmu”

akadēmiskā krājuma ilustrāciju izstāde, kurai autors devis nosaukumu "Līdzības".

LZA Goda loceklim, komponistam Raimondam Paulam — 80.

15. janvārī LZA Portretu zālē notika 1991. g. janvāra barikāžu 25. gadadienai veltīta starptautiska zinātniska konference "Barikādes: civilā pretestība prettautiskai varai un tās mācības". Konferencē mērķis bija aplūkot nevardarbīgo pretošanos prettautiskiem režīmiem kā vienu no tiešās demokrātijas būtiskām un efektīvām izpausmēm. Svarīgi salīdzināt pilsonisko pretestību ar mūsdienās tik izplatīto vardarbību un terorismu, kuri parasti nekalpo tautu brīvības centieniem. Baltijas valstu barikādes šajā ziņā ir ne tikai pamācošas, bet arī ļauj izdarīt secinājumus mūsdienu politisko konfliktu sekmīgākai risināšanai starptautiskajā sistēmā. Konferencē ziņojumus nolasīja pilsoniskās pretestības eksperti — teorētiķi, politologi un vēsturnieki no ASV un Baltijas valstīm.

19. janvārī LZA norisinājās 2015. g. sasniegumu zinātnē autoru godināšanas pasākums — par nozīmīgākajiem atzīti 11 sasniegumi gan teorētisko, gan lietišķo zinātņu nozarēs. Notika zinātnisko sasniegumu prezentācijas, autoru apbalvošanas ceremonija, kā arī sveiciens "Zinātnieks — zinātniekam", kurā ar muzikālām improvizācijām uzstājās akadēmiskais trio — Ivars Kalviņš, Gatis Krūmiņš un Artūrs Maskats.

Papildus ar Zemkopības ministrijas Atzinības rakstu tika apbalvota *Dr.oec.* Sandija Zēverte-Rivža — Ziemeļvalstu un Baltijas valstu lauksaimniecības zinātnieku jeb NJF 25. kongresa sekretariāta vadītāja un rakstu krājuma atbildīgā redaktore — par kongresa norises sekmēšanu un kongresa rakstu krājuma "Ziemeļu skatījums uz ilgtspējīgu lauku attīstību" sagatavošanu.

Ministru kabinets piešķīra Ministru kabineta Atzinības rakstu LZA akadēmiķim profesoram *Dr.habil.chem.* R. Valteram par Valsts Zinātniskās kvalifikācijas komisijas ilggadēju un kvalitatīvu vadīšanu un darbības principu izstrādāšanu.

LZA īstenajam loceklim, izcilajam fiziķim Jānim Guntim Bērziņam — 80.

20. janvārī LZA ar lekciju "*From quantum complex matter to quantum biology: The emergence of a new physics in the XXI century*" viesojās fiziķis profesors Antonio Bianconi no Romas *International Center for Materials Science Superstripes*.

Pērn LZA Rudens pilnsapulcē A. Bianconi tika ievēlēts par LZA ārzemju locekli. Profesors A. Bianconi piedalījās arī 19. janvārī LZA rīkotajā 2015. g. Latvijas nozīmīgāko zinātnes sasniegumu godināšanas un apbalvošanas ceremonijā.

21. janvārī LZA Goda doktorei Larisai Baumanai — 70.

22. janvārī LZA prezidents akadēmiķis O. Spāritis, UNESCO Latvijas Nacionālās komisijas viceprezidente, izglītības un zinātnes ministre Mārīte Seile un *L'Oréal Baltic* SIA ģenerāldirektors Johans Bergs LZA parakstīja sadarbības protokolu konkursam par *L'Oréal* Latvijas stipendiju "Sievietēm zinātnē", kas tiek piešķirta ar UNESCO Latvijas Nacionālās komisijas un LZA atbalstu.

Svētciema bibliotēkā norisinājās grāmatas "Vidzemes Svētupe mītiskajā un reālajā kultūrtelpā" atklāšana. Interesenti tikās ar grāmatas autoriem Juri Urtānu, Janīnu Kursīti, Sandi Laimi, Rūtu Muktupāvelu, Rasmu Noriņu, Ievu Vītolu, Digni Ūdri un Justīni Jaudzemu.

23. janvārī LZA īstenajam loceklim Ivaram Tālem — 80.

27. janvārī notika FTZN sēde diskusija: “Neitrīno oscilācijas. No pirmsākumiem līdz 2015. gada Nobela prēmijai”. To organizēja akadēmiķis Oļģerts Dumbrājs.

28. janvārī notika FTZN ārkārtas sanāksme. Sēdē tika nominēti kandidāti — pretendenti vēlēšanām uz nodaļas priekšsēdētāja amatu — LZA divi istenie locekļi Jānis Spīgulis un Andris Ozols. Gatavojoties gaidāmajai LZA Pavasara pilnsapulcei š.g. 7. aprīlī, nodaļas ārkārtas sēdē tika arī pieņemts lēmums izvirzīt O. Spārīti par LZA prezidenta amata kandidātu.

LZA Humanitāro un sociālo zinātņu nodaļas (HSZN) sēdē noklausījās *Dr.iur.* Vadima Mantrova ziņojumu par pētījumu — monogrāfiju “*EU Law on Indications of Geographical Origin*”. Atskaiti par HSZN 2015. g. darbību un 2016. g. plānu sniedza nodaļas priekšsēdētāja Raita Karnīte. Nodaļa ievēlēja par LZA Goda doktoriem Gundegu Grīnumu (*Dr.h.c.philol.*) un Ivaru Ločmeli (*Dr.h.c.hist.*).

Akadēmiķei Baibai Rivžai piešķirts Draudzīgā aicinājuma apbalvojums. Šī aicinājuma fonds par Draudzīgā aicinājuma idejas popularizēšanu un stiprināšanu sabiedrībā ir apbalvojis akadēmiķi B. Rivžu ar medaļu un goda diplomu nominācijā “Sabiedrīks darbiņš”.

29. janvārī LZA LMZN un LLMZA prezidija kopsēdē tika apspriesta Eiropas Zinātņu akadēmijas Konsultatīvās padomes (EASAC — *the European Academies' Science Advisory Council*) ekspertu, kuru vidū ir arī akadēmiķe B. Rivža, izstrādātā koncepcija “*Circular economy: a commentary from the perspectives of the natural and social sciences*”. Koncepcijas izstrāde ir viena no Valsts pētījumu programmas EKOSOC-LV starptautiski veiktajām aktivitātēm.

31. janvārī LZA ārzemju loceklim Edvinam Vedējam — 75.

Janvārī apgāds “*Aisthesis Verlag*” laidis klajā Latvijas Universitātes Literatūras, folkloras un mākslas institūta vadošā pētnieka *Dr. habil. philol.* Benedikta Kalnača monogrāfiju “*20th Century Baltic Drama: Post-colonial Narratives, Decolonial Options*” (“20. gadsimta Baltijas drāma: postkoloniāli naratīvi, dekoloniālas iespējas”).

Februāris

1. februārī LZA korespondētājloceklim Robertam Eglītīm — 50.

2. februārī LZA Goda doktoram Jānim Bolim — 80.

5. februārī LZA Lielās medaļas laureātam akadēmiķim Elmāram Blūmam — 80.

LZA ĶBMZN paplašināta sēde “Gaistošo savienojumu analīze medicīnā, metaboloģijā” (LZA, Insbrukas Universitātes Ielpas pētniecības institūts, Latvijas Universitāte, Latvijas Organiskās sintēzes institūts, LU Cietvielu fizikas institūts, Rīgas Austrumu klīniskā universitātes slimnīca, *SNIFPHONE* projekts). Ziņojumus sniedza Līga Grīnberga, Jānis Kleperis, Mārcis Leja, Immanuels Tāvans, Osvalds Pugovičs un Nikolajs Sjakste, Pāvels Mohaļskis un Alekss Šmits.

8. februārī LZA korespondētājloceklim Guntim Eberhardam — 80.

10. februārī LZA notika ekspertu konsilijs “Atklāti par gāzes tirgus liberalizāciju Latvijā”, ko organizēja LZA Humanitāro un sociālo zinātņu nodaļa.

Konsiliju vadīja LZA Humanitāro un sociālo zinātņu nodaļas priekšsēdētāja akadēmiķe R. Karnīte. Tajā piedalījās Eiropas

Parlamenta deputāti no Latvijas, LR Saeimas Tautsaimniecības komisijas, LR Ekonomikas ministrijas, Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas, Latvijas Pašvaldību savienības, Latvijas Brīvo arodbiedrību savienības, Latvijas Darba devēju konfederācijas, Latvijas Tirdzniecības un rūpniecības kameras pārstāvji, kā arī a/s "Latvijas gāze" pārstāvji un neatkarīgie eksperti.

12. februārī notika LZA Ķīmijas, bioloģijas un medicīnas zinātņu nodaļas pilnsapulce. Nodaļas priekšsēdētājs akadēmiķis R. Valters sniedza ziņojumu par nodaļas darbu 2015. g. un par nodaļas locekļu zinātniskajām un organizatoriskajām aktivitātēm pārskata periodā, iepazīstināja ar nodaļas locekļu ierosinātajiem 2016. g. pasākumiem.

Aizklātā balsojumā par nodaļas priekšsēdētāju tika ievēlēts LZA korespondētājloceklis Pēteris Trapencieris, Latvijas Organiskās sintēzes institūta Organiskās ķīmijas laboratorijas vadītājs.

Atklāti balsojot, nodaļas locekļi izteica atbalstu akad. O. Spārīša atkārtotai kandidēšanai LZA prezidenta vēlēšanās.

Nodaļas locekļi nobalsoja par LZA Goda doktora grāda *Dr.h.c. med.* piešķiršanu habilitētajam medicīnas doktoram Georgam Jankovskim — osteoreflsoterapijas ārstnieciskās metodes izstrādātājam. Sēdes noslēgumā priekšlasījumu "Energijas metabolisms: veselība, pārtika un fiziskā aktivitāte" sniedza LZA korespondētājloceklis, *Dr.pharm.* Edgars Liepiņš.

14. februārī LZA akadēmiķei B. Rivžai piešķirta Tbilisi Valsts universitātes Medaļa un Diploms.

16. februārī LZA 70. gadadienai veltīta svinīgā sēde. Sēdes darba kārtībā — akadēmiķa Jāņa Stradiņa referāts par akadēmijas izveidošanu, kā arī ievērojamu Latvijas zinātnieku apbalvošana, t.sk. tika pasniegts

Atzinības raksts LZA Goda loceklim R. Paulam. Senāts apstiprināja LZA Goda doktora grādu literatūrzinātnē (*Dr.h.c.philol.*) LU Literatūras, folkloras un mākslas institūta pētniecei Gundegai Grīnumai, LZA Goda doktora grādu vēsturē (*Dr.h.c.hist.*) LU Vēstures institūta direktora vietniekam vispārējos jautājumos Ivaram Ločmelim un LZA Goda doktora grādu medicīnā (*Dr.h.c.med.*) G. Jankovskim.

Sēdes otrajā daļā aplūkoja Eiropas un globālās aktualitātes, par ko referēja *Dr.habil.theol.* Leons Taivans un *Dr.sc.pol.* Ivars Ījabs, notika diskusijas par referātos skarto problemātiku. Sēdē piedalījās arī profesors Tarmo Somere, LZA ārzemju loceklis, Igaunijas Zinātņu akadēmijas prezidents, bijušie Latvijas Valsts prezidenti (V.Vīķi-Freibergu pārstāvēja I. Freibergs), Izglītības un zinātnes ministrs Kārlis Šadurskis, kā arī vairāki LZA goda mecenāti, rektori u.c.

LZA prezidents O. Spārītis un Vidzemes Augstskolas (ViA) rektors Gatis Krūmiņš parakstīja savstarpējās sadarbības līgumu. Sadarbības līgumā akcentēta abu pušu apņemšanās veicināt un piedalīties zinātnes popularizēšanas pasākumos, informācijas apmaiņā par zinātnes aktualitātēm, tostarp projektu īstenošanas iespējām, organizēt kopīgus zinātniskus pasākumus, kā arī akadēmiķu vieslekcijas ViA, un nodrošināt ViA studentiem prakses iespējas LZA.

17. februārī Veselības ministrijā parakstīts Paula Stradiņa Klīniskās universitātes slimnīcas (PSKUS) un LZA sadarbības līgums par starptautiski atzīta klīniskās medicīnas ekselences centra izveidi. Līguma noslēgšanas mērķis ir PSKUS Zinātniskā institūta ietvaros izveidot starptautiski atzītu klīniskās medicīnas izpētes ekselences centru, kas iekļaujas Latvijas zinātnes struktūrā. Zinātniskais institūts un LZA kopīgiem spēkiem koncentrēs pieejamos resursus un piesaistīs jaunas investīcijas, lai dotu ieguldījumu sabiedrības veselības attīstībā Latvijā.

Zemkopības ministrs Jānis Dūkļavs, LZA prezidents O. Spāriņis un Latvijas Lauksaimniecības un meža zinātņu akadēmijas (LLMZA) prezidente B. Rivža parakstīja desmito gadskārtējo nodomu protokolu starp Zemkopības ministriju (ZM), LZA un Latvijas Lauksaimniecības un meža zinātņu akadēmiju, lai veicinātu lauksaimniecības un meža zinātnes ciešāku sadarbību ar citām LZA pārstāvētām nozarēm, iesaistot LZA Lauksaimniecības un meža zinātņu nodaļu (LMZN).

19. februārī notika OSI Bioinformācijas centra jaunās ēkas svinīga atklāšana.

21. februārī LZA Goda doktorei Sarmāi Kļaviņai — 75.

23. februārī LZA Goda doktoram Benjamiņam Joffem — 85.

LZA delegācija prezidenta O. Spāriņa vadībā devās uz Viļņu, lai piedalītos Lietuvas ZA 75. gadu jubilejas pasākumā. Delegācijas sastāvā bija LZA ārlietu sekretārs Andrejs Siliņš un Lauksaimniecības un mežzinātņu nodaļas priekšsēdētāja B. Rivža. Dāvinājumā draudzīgās kaimiņakadēmijas prezidentam tika pasniegta apsveikuma adrese un etnogrāfa Matīsa Siliņa sastādītais trīs sējumu izdevums “Latvju raksti”. Izmantojot iespēju, uz Lietuvu aizceļoja arī 2015. g. LZA Rudens pilnsapulcē ievēlētā ārzemju locekļa Valdemara Razuma diploms. Svinīgā pasākuma viesu vidū bija arī pārstāvji no Polijas un Baltkrievijas zinātņu akadēmijām, un visas delegācijas tīkloties vēlreiz apliecināja sekmīgas starptautiskās sadarbības lietderību un izteica gandarījumu par līdzšinējo sadarbību.

24. februārī LZA Goda doktoram Volde-māram Strīķim — 80.

Ikšķiles tautas namā notika LZA korespondētājlocekles Gunitas Zariņas grāmatas

“Ikšķiles 13.–15. gadsimta iedzīvotāji” atvēršanas svētki.

25. februārī notika LZA Humanitāro un sociālo zinātņu nodaļas (HSZN) sēde. Nodaļa noklausījās priekšsēdētājas R. Karnītes atskaiti un atkārtoti ievēlēja viņu par nodaļas priekšsēdētāju. Nodaļa izteica atbalstu O. Spāriša kandidatūrai LZA prezidenta vēlēšanām un izvirzīja kandidātus LZA Senātam — akadēmiķus Ilgu Jansoni, Daci Markus, Maiju Kūli un Gunti Zemīti. Nodaļa noklausījās trīs zinātniskus ziņojumus — *Dr. art.* Gunas Zeltiņas ziņojumu par monogrāfiju “Šekspīrs. Ar Baltijas akcentu”, LZA korespondētājlocekles Silvijas Radzobes ziņojumu par kolektīvo monogrāfiju “Latvijas jaunā reģija” un akadēmiķa Jāņa Krastiņa ziņojumu par monogrāfiju “Liepāja. Jūgendstila arhitektūra”.

Latvijas Universitātes bibliotēkā notika akadēmiķes Maijas Kūles grāmatas “Jābūtības vārdi. Etīdes par zināšanām un vērtībām mūsdienu Latvijā” atvēršanas svētki.

26. februārī LZA Ķīmijas, bioloģijas un medicīnas zinātņu nodaļas sēde no cikla “2015. gada nozīmīgie sasniegumi Latvijas zinātnē”: Ļaundabīgo audzēju profilakses un skrīninga pētījumi Latvijā (Latvijas Universitāte, Rīgas Austrumu klīniskā universitātes slimnīca, Gremošanas slimību centrs GASTRO). Ziņoja LZA korespondētājlocekļi M. Leja, P. Kriķe, R. Škapars, I. Daugule, I. Kikuste, S. Isajevs, D. Šantare.

Marts

1. martā LZA Senāta sēde veltīta Valsts nozīmes pētījumu programmu izpildei un to nākotnei, par ko informēja IZM Augstākās izglītības, zinātnes un inovāciju departamenta direktore Agrita Kiopa. Izvērsās plaša diskusija, kurā jautājumus uzdeva programmu

vadītāji un to pārstāvji. Senāts piešķīra 2016. g. LZA Lielo medaļu LZA īstenojamam loceklim, Eiropas Zinātņu un mākslas akadēmijas loceklim, Latvijas Universitātes profesoram *Dr. habil. sc. pol., Dr. iur.* Tālavam Jundzim par pētījumiem Latvijas neatkarības atjaunošanas vēsturē un P. Stradiņa Klīniskās universitātes slimnīcas Sirds ķirurģijas centra vadītājam, RSU profesoram, *Dr. habil. med.* Romanam Lācim par nozīmīgu ieguldījumu sirds ķirurģijas attīstībā Latvijā.

2. martā notika LZA FTZN pilnsapulce. Nodaļas locekļi apsprieda pārskatu par nodaļas darbību 2015. g., nolēma atzīt to par sekmīgu un akceptēja ierosinājumus nodaļas darbībai šajā gadā. Aizklātā balsošanā par FTZ nodaļas priekšsēdētāju tika ievēlēts akadēmiķis Jānis Spigulis un par LZA Senāta locekļiem no FTZN ievēlēti akadēmiķi Andris Šternbergs, L. Ribickis, M. Auziņš un korespondētājloceklis Juris Borzovs.

LZA ārzemju loceklim Feliksam Ungeram — 70.

10. martā mūžībā aizgāja LZA Goda loceklis, RTU profesors, viens no izcilākajiem latviešu enerģētiķiem Viktors Zēbergs (05.07.1926–10.03.2016).

LLU APP Dārzkopības institūtā notika Latvijas Lauksaimniecības zinātnisko institūtu Direktoru padomes sanāksme, kurā no LZA piedalījās prezidents, akadēmiķis O. Spārītis un Lauksaimniecības un meža zinātņu nodaļas priekšsēdētāja, akadēmiķe B. Rivža. Prezidents uzrunā rosināja zinātniekus aktīvi iepazīstināt ar saviem atklājumiem uzņēmējus. Šajā nolūkā LZA ir gatava kļūt par sadarbības tiltu starp zinātniekiem un uzņēmējiem un laipni piedāvāja šādu tikšanās iespēju aprīlī. Akadēmiķe B. Rivža klātesošos iepazīstināja ar Nodomu protokolu, kurš noslēgts starp LR Zemkopības ministriju, LZA un Latvijas Lauksaimniecības

un meža zinātņu akadēmiju (LLMZA), kā arī ar tuvākajiem zinātnisko darbu konkursiem. Viņa mudināja sadarbībā piedalīties pašus zinātniekus, kā arī rosināt doktorantus un jaunus doktorus.

11. martā LZA ārzemju loceklim Haraldam Curhauzenam — 80.

12. martā akadēmiķim Mārim Kļaviņam — 60.

15. martā Rīgas Latviešu biedrībā tika atklāti izcilā latviešu gleznotāja Jaņa Rozentāla (1866–1916) jubilejas gada pasākumi, tai skaitā starptautiska konference “Janis Rozentāls Rīgas pilsoniskajā sabiedrībā un Rīgas Latviešu biedrībā. 1866–1916–2016”, kurā referēja muzeju pētnieki, mākslas vēsturnieki, mākslinieki, kultūras un citu jomu pārstāvji, tostarp LZA prezidents *Dr. habil. art.* O. Spārītis un akadēmiķis J. Stradiņš, kurš ir arī konferences goda patrons un Rīgas Latviešu biedrības goda biedrs.

18. martā LZA Ķīmijas, bioloģijas un medicīnas zinātņu nodaļas sēde no cikla “2015. gada nozīmīgie sasniegumi Latvijas zinātnē”. Referēja akadēmiķis Valdis Kampars, *Dr. chem.* Kristaps Māliņš, *Mg. chem.* Kristīne Lazdoviča (Rīgas Tehniskā universitāte) un LZA kor. loc. Pāvels Arsenjans (Latvijas Organiskās sintēzes institūts).

21. – 25. martā LZA prezidents O. Spārītis un Starptautiskā Viroterapijas centra pārstāvji Jurgis Auziņš un Andrejs Repiševskis apmeklēja Pakistānu. Tikšanās laikā Pakistānas Zinātņu akadēmijā ar tās prezidentu Anvaru Nasimu tika parakstīts memorands par sadarbību starp LZA un Pakistānas Zinātņu akadēmiju. Delegācija tikās ar Pakistānas Augstākās izglītības komitejas vadītāju profesoru Muhtaru Ahmedu un citiem zinātnes un izglītības pārstāvjiem un pārrunāja abu valstu sadarbību izglītībā un zinātnē, tostarp lauk-

saimniecībā un vēža viroterapijā. Pieredzes apmaiņas nolūkos tika apmeklēta arī *Shaukat Khanum* slimnīca un pētniecības centrs (*Shaukat Khanum Memorial Cancer Hospital and Research Centre*) Lahorā.

22. martā notika Valsts pētījumu programmas EKOSOC-LV 2. posma rezultātu publiskā apspriede, kurā piedalījās visu desmit programmas pētniecības projektu vadītāji, stāstot par savu veikumu 2015. g. un plānojot turpmākos darbus 2016. g. Apspriedē piedalījās arī programmas uzraudzības padomes pārstāvji: Latvijas Zinātnes padomes priekšsēdētājs, akadēmiķis A. Siliņš, akadēmiķe R. Karnīte, LZA Ekonomikas institūta vadītāja Ņina Linde, Transporta un sakaru institūta rektors Igors Graurs. Apspriedi apmeklēja un aktīvi diskutēja iesaistījās Studiju un zinātnes administrācijas pārstāve Inguna Paredne, Zemkopības ministrijas pārstāve Ilze Slokenberga, Izglītības ministrijas pārstāve Velta Baseviča u.c.

29. martā LZA prezidents O. Spārītis un Senāta priekšsēdētājs J. Stradiņš nosūtīja apsveikumu LZA ārzemju loceklim Haraldam Curhauzenam saistībā ar viņa 80. dzimšanas dienu. Profesors Curhauzens ir 2008. g. Nobela prēmijas medicīnā laureāts. Vēstulē iekļauts aicinājums profesoram šogad apmeklēt Rīgu un LZA.

LZA Senāta sēdē LZA Goda doktora diplomus saņēma *Dr.h.c.philol.* Gundega Grīnuma un *Dr.h.c.hist.* Kārlis Kangeris. Senāts apsprieda LZA ģenerālsekretāra Valda Kampara pārskata ziņojuma tēzes un secinājumus un noklausījās LZA prezidenta kandidāta O. Spārīša stāstījumu par Akadēmijas darbību turpmākajos četros gados, kam sekoja spraiga diskusija.

Aprīlis

6. aprīlī LZA īstenajam loceklim Ēvaldam Mugarēvičam — 85.

7. aprīlī LZA Pavasara pilnsapulce. Pilnsapulcē piedalījās Izglītības un zinātnes ministrs K. Šadurskis, Saeimas Izglītības, kultūras un zinātnes komisijas loceklis Jānis Vucāns, LZA loceklī, LZA balvu laureāti un viesi. Pilnsapulcei apsveikumu bija atsūtījis Valsts prezidents Raimonds Vējonis.

Ievadvārdus sacīja LZA prezidents O. Spārītis, Pilnsapulci uzrunāja Izglītības un zinātnes ministrs K. Šadurskis, sakot paldies zinātniekiem par devumu valstij un iepazīstinot pilnsapulces dalībniekus ar savas darbības plānu un cerībām palielināt budžeta finansējumu izglītībai un zinātnei. Tika pasniegtas LZA vārdbalvas un balvas jaunajiem zinātniekiem. Pārskatu par LZA darbību 2015. g. sniedza LZA ģenerālsekretārs V. Kampars. Uzraudzības padomes priekšsēdētājs Juris Krūmiņš nolāsīja Uzraudzības padomes ziņojumu par LZA 2015. g. darbības pārbaudi, secinot, ka būtiski trūkumi nav konstatēti, un novēlot panākumus tiesvedībā pret "Rīgas koncertzāli". Pilnsapulce apstiprināja abus ziņojumus. LZA prezidenta amata kandidāts O. Spārītis iepazīstināja akadēmijas locekļus ar savas darbības un jaunās komandas plāniem nākamo četrus gadus posmam. Sekoja LZA prezidenta un amatpersonu vēlēšanas. Debatēs balsu skaitīšanas laikā piedalījās akadēmiķi B. Rivža, Andris Šternbergs, D. Markus, *Dr.h.c.sc.comp.* Edvīns Karnītis.

Par LZA prezidentu akadēmijas locekļi atkārtoti ievēlēja akadēmiķi O. Spārīti, par viceprezidentiem akadēmiķus Andreju Ērgli un Andreju Krasņikovu. Par LZA ģenerālsekretāru tika ievēlēts akadēmiķis Andrejs Siliņš, par ārlietu sekretāru akadēmiķis — T. Jundzis. LZA Fonda priekšsēdētājs turpmāk būs akadēmiķis Bruno Andersons. Uzraudzības padomē tika ievēlēti akadēmiķi Juris Krūmiņš, Ārija Meikališa, Edīte Kaufmane,

Jurijs Dehtjars, Andris Ozols, Īzaks Rašals, Nikolajs Sjakste. Pilnsapulce apstiprināja zinātņu nodaļu ievēlētos nodaļas priekšsēdētājus: Humanitāro un sociālo zinātņu nodaļai akademiķi R. Karnīti, Lauksaimniecības un meža zinātņu nodaļai akademiķi B. Rivžu, Fizikas un tehnisko zinātņu nodaļai akademiķi Jāni Spīguli, Ķīmijas, bioloģijas un medicīnas zinātņu nodaļai LZA korespondētājlocekli Pēteri Trapencieri. Par LZA Senāta locekļiem ievēlēti akademiķi M. Auziņš, Ilga Jansone, I. Kalviņš, Jānis Kloviņš, M. Kūle, D. Markus, Indriķis Muižnieks, Modra Murovska, Ī. Rašals, L. Ribickis, J. Stradiņš, A. Šternbergs, Guntis Zemītis, ar padomdevēja tiesībām — korespondētājlocekļi Juris Borzovs un Tatjana Koķe.

Ordeņu kapituls nolēma par nopelniem Latvijas valsts labā piešķirt Triju Zvaigžņu ordeni Latvijas Lauksaimniecības universitātes rektorei, profesorei, Latvijas Zinātņu akadēmijas korespondētājlocekļi, *Dr.oec.* Irīnai Pilverei.

8. aprīlī LZA korespondētājloceklim Andrim Rubenim — 65.

9. aprīlī LZA ārzemju loceklim Ernestam Ņeizvestnijam — 90.

Pēc smagas slimības mūžībā aizgāja LZA viceprezidents akademiķis Juris Ekmanis (02.12.1941– 09.04.2016). No 2004. līdz 2012. g. viņš ieņēma LZA prezidenta amatu. Ilgus gadus viņš bija Fizikālās enerģētikas institūta direktors, kā enerģētikas nozares speciālists fiziķis ir ieguldījis daudz spēka un zināšanu neatkarīgās Latvijas valsts energosaimniecības attīstībā.

15. aprīlī Latvijas Tirdzniecības un rūpniecības kamerā (LTRK) norisinājās pirmā uzņēmēju — zinātnieku kontaktbirža “Zinātnieks satiek uzņēmēju!”, kuru rīkoja LZA sadarbībā ar LTRK. Šī pirmā tikšanās tika veltīta lauksaimniecības tematikai. Pre-

zentācijās un sarunās lauksaimniecības zinātnieki iepazīstināja uzņēmējus ar savos institūtos izstrādātajām tehnoloģijām, kultūraugu šķirnēm, pārtikas produktu izstrādes procesiem un jau izstrādātajiem tirgū esošiem produktiem. Prezentācijas uzklusija uzņēmēji, kuriem potenciāli var būt interese šos produktus vai tehnoloģijas turpmāk pārnest ražošanā.

LZA ĶBMZN sēde “Latvijas dabas resursu izpēte: kūdra, sapropelis un to izmantošanas iespējas”. Zinātnieki sniedza šādus ziņojumus: akad. M. Kļaviņš. “Purvu un kūdras pētniecība: vērtības un inovācijas potenciāls”; *Dr. geogr.* L. Kalniņa. “Latvijas purvu izpēte: vēsture, tagadne un nākotne”; *Dr. geogr.* O. Purmalis. “Kūdras humusvielu īpašības”; *Dr. geogr.* J. Krūmiņš. “Zemā purva kūdra un tās izmantošanas iespējas”; *Mg.* K. Stankeviča. “Sapropelis: praktiskais nozīmīgums un izplatība Latvijā”.

16. aprīlī LZA Goda loceklim Pēterim Vaskam — 70.

18. – 19. aprīlī LZA prezidents O. Spārtis piedalījās ALLEA 17. ģenerālajā asamblejā Vinē. Tās moto bija “Zinātnisko pētījumu brīvība politikas un sabiedrības prasību gaismā”. Asambleju atklāja Austrijas Zinātņu akadēmijas prezidents prof. Antons Zēlingers un Austrijas Federālās Republikas prezidents Heincs Fišers. Pilnsapulcē piedalījās arī Latvijas vēstnieks Austrijā Edgars Skuja. Plenārsēdī ievadīja Londonas Karaliskās koledžas profesora Sera Pitera Naita lekcija. Pilnsapulces kulminācija bija *Madame de Stael* balvas pasniegšana Sorbonnas universitātes profesoram, arābu un viduslaiku Eiropas filozofijas speciālistam, islāma, jūdaisma un kristietības salīdzinošās vēstures pētījumu autoram Remī Brakam. Viņu godināt un pasniegt laureāta diplomu bija ieradies Eiropas komisārs Partnerattiecību un paplašināšanās sarunu jautājumos Johanness Hāns.

21. aprīlī LZA īstenajai loceklei Maijai Kūlei — 65.

Norisinājās LZA HSZN sēde, kuras darba kārtībā bija šādi jautājumi: *Dr. phil.* Andreja Baloža ziņojums par monogrāfiju “Nepabeigtā pagātne. Pētījums par Anri Bergsona filozofiju”, *Dr. iur.* Jāņa Lazdiņa un *Dr. iur.* Gunāra Kusiņa ziņojums par monogrāfiju “Latvijas valsts tiesību avoti. Valsts dibināšana — neatkarības atjaunošana. Dokumenti un komentāri”, *Dr. hist.* Harija Tumana ziņojums par grāmatu “Varoņi un varonība senajā Grieķijā”, *Dr. phil.* Māras Kiopes ziņojums par monogrāfiju “Klātbūtne. Latviešu un brazīliešu filozofa jezuīta Staņislava Ladusāna dzīve un darbs”.

22. aprīlī LZA notika starptautiska zinātniska konference “Atjaunotās Latvijas, Lietuvas un Igaunijas 25 gadi: Baltijas valstu pieredze Eiropā”. Konference norisinājās starptautiskās Zinātnes nedēļas ietvaros un to rīkoja LZA un LZA Baltijas stratēģisko pētījumu centrs sadarbībā ar Rīgas Stradiņa universitāti, Baltijas Starptautisko akadēmiju, Juridisko koledžu un Utenas Lietišķo zinātņu universitāti (Lietuva). Konferencē paneldiskusijās Latvijas, Lietuvas un Igaunijas zinātnieki referēja par Baltijas valstu politiskās, tiesu un sociālās sistēmas attīstību, ekonomiku un uzņēmējdarbību, kā arī drošības un noziedzības novēršanas aspektiem.

Konferencē atklāšanā piedalījās LZA prezidents O. Spārītis, prof. Ando Leps (Igaunijas delegācijas vadītājs), prof. Viktors Justickis (Lietuvas delegācijas vadītājs), kā arī Utenas Lietišķo zinātņu universitātes rektors Gintauts Bužinskis (Lietuva).

26. aprīlī Lietuvas Zinātņu akadēmijas pilnsapulcē LZA prezidents O. Spārītis ievēlētā par Lietuvas Zinātņu akadēmijas ārzemju locekli.

Notika LZA Senāta sēde. Senāts apstiprināja vakances LZA jaunu locekļu vēlēšanām

2016. g. un apsprieda Uzraudzības padomes ziņojumu pilnsapulcē par LZA darbību 2015. g., noklausījās pārskatu par valsts pētījumu programmas EKOSOC-LV izpildes gaitu un tās 1. un 2. posma rezultātiem, par ko referēja programmas vadītāja LZA Lauksaimniecības un meža zinātņu nodaļas priekšsēdētāja akadēmiķe B. Rivža un viens no programmas projekta vadītājiem Rīgas Stradiņa universitātes (RSU) profesors Sergejs Kruks. Senāts piešķīra Atzinības rakstu LZA Goda loceklim P. Vaskam par nezūdošu devumu Latvijas kultūrā un nacionālās identitātes izkopšanā un LZA ārzemju loceklim Jurim Upatniekam par palieckamu devumu pasaules fizikā un jaunu tehnoloģiju veidošanā.

27. aprīlī notika *Roche* akadēmijas Diskusiju klubs “Ceļā uz veselības apdrošināšanu Latvijā”. Piedalījās arī akadēmiķis A. Ērglis, nolasot referātu “Veselības apdrošināšana no ārsta pieredzes punkta”.

28. aprīlī LZA, turpinot ekspertu diskusijas par valstī aktuālām tēmām, noturēja konsiliju par integrācijas politiku “Integrācijas politika Latvijā: turpināt līdzšinējo jeb veidot ko konceptuāli jaunu”. Konsiliju organizēja LZA Humanitāro un sociālo zinātņu nodaļa.

Konsilija mērķis bija, izmantojot ekspertu veiktajos teorētiskajos pētījumos iegūtās zināšanas un atziņas, noskaidrot, vai Latvijā īstenotā sabiedrības integrācijas politika ir vispusīga un efektīva, vai tā sekmē saliedētas sabiedrības attīstību.

Konsilijā analizēja šādus jautājumus:

1. Sabiedrības integrācijas politikas pamatprincipi Latvijā: sabiedrības integrācijas politikas mērķgrupas (integrācija esošā sabiedrības sastāvā, migrācija un integrācija), integrācijas politikas galvenie virzieni, sabiedrības atbalsts integrācijas pasākumiem, sabiedrības integrācijas politiskais fons.

2. Integrācijas politikas veikspēja: piekļuve darba tirgum; sociālo pakalpojumu nodrošinājums un pieejamība; sociālo kontaktu

un saišu veidošana; politiskās līdzdalības iespējas, diskriminācija.

3. Valsts un reliģijas attiecības integrācijas politikas aspektā.

Konsilijā piedalījās Eiropas Parlamenta deputāti no Latvijas, LR Saeimas komisiju, ministriju, Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes, citu par sabiedrības integrācijā atbildīgu valsts un sabiedrisko institūciju pārstāvji, Latvijas Pašvaldību savienības, Latvijas Brīvo arodbiedrību savienības, Latvijas Darba devēju konfederācijas, Latvijas Tirdzniecības un rūpniecības kameras pārstāvji, kā arī neatkarīgie eksperti. Konsiliju vadīja LZA Humanitāro un sociālo zinātņu nodaļas priekšsēdētāja akademiķe R. Karnīte.

29. aprīlī LZA īstenajam loceklim Jānim Bērziņam — 75.

Maijs

5. maijā Latvijas Inovatoru apvienība sadarbībā ar Augstākās izglītības padomi Latvijas Organiskās sintēzes institūtā rīkoja radošu improvizētu diskusiju “Augstākās izglītības un zinātnes nākotnes skices”, kas bija veltīta Latvijas Zinātņu akadēmijas eksprezidenta akademiķa J. Ekmaņa atcerei.

Diskusijā piedalījās valsts augstākās amatpersonas, augstskolu rektori, zinātniski pētniecisko institūciju vadītāji, uzņēmēji, profesionālo nevalstisko institūciju pārstāvji, doktoranti un studenti. Viņu vidū bija ekspremjere, Saeimas Ilgtspējīgas attīstības komisijas priekšsēdētāja Laimdota Straujuma; Saeimas Budžeta un nodokļu komisijas priekšsēdētājs Jānis Vucāns; LZA Senāta priekšsēdētājs J. Stradiņš; Biomedicīnas pētījumu un studiju centra direktora padomnieks Elmārs Grēns; LZA viceprezidents A. Ērglis; LZA viceprezidents Andrejs Krasņikovs; Latvijas Universitātes rektors Indriķis Muižnieks; Banku augstskolas rektors Andris Sarnovičs; Rēzeknes Tehnoloģiju akadēmijas

rektors Edmunds Teirumnieks; Latvijas Organiskās sintēzes institūta Zinātniskās padomes priekšsēdētājs I. Kalviņš; Augstākās izglītības padomes priekšsēdētājs Jānis Vētra; Cietvielu fizikas institūta direktors Andris Šternbergs; a/s “Latvenergo” valdes priekšsēdētājs Ā. Žīgurs; Latvijas Pašvaldību savienības priekšsēdētājs Andris Jaunsleinis; Latvijas Studentu apvienības priekšsēdētāja Maira Belova.

10. maijā uz pirmo sēdi sanāca jaunievelētais LZA Senāts. Par tā priekšsēdētāju ievēlēja akademiķi J. Stradiņu, kurš sniedza ziņojumu par savu skatījumu uz Senāta darbību 2016. – 2020. g. Senāts ievēlēja LZA Valdi un noklausījās akademiķa T. Jundža informāciju par ceturttā Pasaules Latviešu zinātnieku kongresa (2018. g. jūnijā) organizācijas priekšdarbiem.

LZA HSNZN Latvijas Nacionālajā bibliotēkā rīkoja konsiliju par Latvijas Nacionālās enciklopēdijas ieceri, tās veidošanas gaitu, kvalitātes kritērijiem un nodrošināšanas mehānismu, sagaidāmajiem rezultātiem un to atbilstību Latvijas sabiedrības interesēm.

12. maijā LZA korespondētājloceklim Ivanam Vedinam — 70.

16.–17. maijā Starptautiskā konference organiskajā un medicīnas ķīmijā, veltīta profesora Gustava Vanaga 125 gadu piemiņai. Konferenci organizēja Latvijas Organiskās sintēzes institūts (projekts *InnovaBalt*, Rīga). Ar referātiem uzstājās akademiķi Gunārs Duburs, J. Stradiņš, Andris Zicmanis, Nikolajs Sjakste, V. Kampars, prominenti zinātnieki no Vācijas, Dānijas, Slovēnijas, Lielbritānijas, Francijas, Rumānijas, ASV, Baltkrievijas.

18. maijā LZA ar UNESCO Latvijas Nacionālās komisijas un LZA atbalstu jau 12. reizi, piešķirot prestižās 6000 eiro vērtās *L'Oréal*/Latvijas stipendijas “Sievietēm zinātnē”, tika godinātas trīs šogad veiksmīgākās sievietes

zinātnē: inženierzinātņu doktore materiālzinātnēs Kristīne Šalma-Ancāne, inženierzinātņu maģistre ķīmijas tehnoloģijā Jevgeņija Lugiņina un dabaszinātņu maģistre bioloģijā Ilze Dimanta. *L'Oréal* Latvijas stipendijas "Sievietēm zinātnē" ceremonijas laikā *L'Oréal Baltic* direktors Johans Bergs iepazīstināja ar *L'Oréal* un UNESCO kopīgo apņemšanos visā pasaulē — manifestu par sieviešu lomas veicināšanu zinātnē. "Sievietēm zinātnē" manifests ir objektīvu viedokļu kampaņa, kuras mērķis ir mudināt zinātnieku sabiedrību, iestādes un sabiedrību kopumā veicināt pārmaiņas zinātnē, arvien mērķtiecīgāk iesaistot sievietes zinātnē.

Manifestu LZA parakstīja programmas "Sievietēm zinātnē" goda patronese Vaira Viķe-Freiberga, *L'Oréal Baltic* ģenerāldirektors J. Bergs, UNESCO Latvijas Nacionālās komisijas viceprezidents, izglītības un zinātnes ministrs K. Šadurskis, žūrijas priekšsēdētājs J. Stradiņš, kā arī 2016. g. stipendijas "Sievietēm zinātnē" ieguvējas. Manifestu parakstīja arī iepriekšējo gadu laureātes un vairāki pasākuma viesi, lai tādējādi tiktu nodrošināts sabiedrības atbalsts, piesaistīta uzmanība, lai ikviens iesaistītais varētu palīdzēt nodrošināt dzimumu vienlīdzību zinātnē.

26. maijā notika LZA HSN sēde, kurā par Latvijas zinātnes sasniegumiem 2015. g. tika nolasīti šādi ziņojumi: *Dr. iur.* Jāņa Rozenfelda ziņojums par publikāciju "*Civil laws of 1864 (Part III of the Codification of Local Laws) and Latvian legal science on legal regulation of invalidation of transactions*", *Dr. iur.* Edvīna Danovska ziņojums par monogrāfiju "Publisko un privāto tiesību dalījuma nozīme un piemērošanas problēmas Latvijā", *Dr.habil.iur.* Kalvja Torgāna ziņojums par publikāciju "*Crash of Penalties "Bubble" in Latvia*".

LZA Goda loceklīm, komponistam Iman-tam Kalniņam — 75.

Uzņēmuma *Exigen Services Latvia*, LZA un RTU Attīstības fonda piešķirtā Eižena Āriņa balva datorikā pasniegta Aivaram Loren-cam un Valdim Lokenbaham.

Dr.habil.math. Aivars Lorencs balvu saņēma par nozīmīgu teorētisku ieguldījumu Latvijas datorzinātnēs, savukārt *Dr.h.c.* Valdis Lokenbahs — par praktisku ieguldījumu IT jomā, izstrādājot un ieviešot novatoriskus un sabiedrībai aktuālus IT risinājumus. Latvijas datorzinātnes pamatlicēja profesora Eižena Āriņa balva datorikā tiek pasniegta Latvijas IT nozares profesionāļiem un zinātniekiem par ieguldījumu Latvijas informātikas attīstībā. Tas ir augstākais individuālo sasniegumu novērtējums Latvijas IT nozarē. Balva tiek piešķirta kopš 2000. g., un to var iegūt vienu reizi mūžā.

27. maijā Jaunjelgavā notika Sēlijas 8. kongress, kurā tradicionāli piedalās arī LZA pārstāvji, to vidū akadēmiķis J. Stradiņš un akadēmiķe B. Rivža. Akadēmiķis J. Stradiņš ziņoja par Sēlijas reģionālo identitāti un kultūrvēsturi. Akadēmiķe B. Rivža un viņas līdzstrādnieces prezentēja pētījumu par Sēlijas novada ekonomiskās izaugsmes iespējām.

Pētījums tiek veikts valsts pētījumu programmas EKOSOC-LV projekta 5.2.3. "Latvijas lauku un reģionālās attīstības procesi un iespējas zināšanu ekonomikas kontekstā" ietvaros.

Plenārsēdes priekšlasījumi ekonomiskās izaugsmes un kultūras mantojuma kontekstā tika izvērtēti un apspriesti ekspertu debatēs divās paneldiskusijās.

31. maijā LZA prezidents O. Spārītis Viļņā saņēma diplomu par Lietuvas Zinātņu akadēmijas ārzemju locekļa statusa piešķiršanu.